

Høgskolen i **Hedmark**

Plan for praksisopplæring

Bachelor –

Faglærerutdanning i musikk

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap
Høgskolen i Hedmark

Studieåret 2014-2015

Innhold

1	Nasjonale retningslinjer for praksisopplæringen	3
1.1	Innhold i praksisopplæringen	3
1.2	Omfang og organisering	3
2	Organisering av praksisopplæringen ved Høgskolen i Hedmark	3
2.1	Praksismodell for faglærerutdanningen i musikk ved Høgskolen i Hedmark.....	3
2.2	Praksisperioder og profesjonsseminar	4
2.3	Praksispartier	4
2.4	Samarbeid – en oversikt	4
2.5	Avtaler med partnerskoler, praksisskoler og praksislærere	4
3	Emneplan for praksisopplæring	5
3.1	Praksisopplæring for 1. studieår.....	5
3.2	Praksisopplæring for 2. studieår.....	6
3.3	Praksisopplæring for 3. studieår.....	8
3.4	Praksissamarbeid, innhold og gjennomføring	10
3.5	Dokumenter og skjema til bruk i praksisperioden.....	12
4	Veiledning, vurdering og evaluering	12
4.1	Veiledning og vurdering i praksis.....	12
4.2	Studenter som ikke får fullført eller ikke består praksis	13
5	Samarbeid om praksisopplæringen – ansvar og roller	14
5.1	Studieleder	14
5.2	Praksisadministrasjonen.....	14
5.3	Rektor	14
5.4	Praksislærer	15
5.5	Studenten	15
5.6	Høgskolens kontaktlærer	15
6	Praktisk informasjon	16
6.1	Fravær i praksisperioden	16
6.2	Studenter er ikke vikarer	16
6.3	Obligatoriske attester.....	16
7	Skikkethetsvurdering	17

1 Nasjonale retningslinjer for praksisopplæringen

1.1 Innhold i praksisopplæringen

Plan for praksisopplæring bygger på *Forskrift om rammeplan for treårige lærerutdanninger i praktiske og estetiske fag* fastsatt av Kunnskapsdepartementet 18. mars 2013 og tilhørende *Nasjonale retningslinjer for 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag*.

Praksisopplæringen i faglærerutdanningen er veiledet, variert og vurdert. Praksis anses som en læringsarena på linje med fagstudiene ved lærerutdanningsinstitusjonen. Det skal være progresjon i praksisopplæringen, og den skal knyttes til ulike sider av grunnskolen, kulturskolen og andre relevante opplæringsarenaers virksomhet. Veiledning og vurdering av studenter i praksisopplæringen er et felles ansvarsområde for faglærere, praksislærere og skoleledere.

Ifølge de nasjonale retningslinjene skal praksisopplæringen ha en *integrerende funksjon* i faglærerutdanningene og at det skal være en *nær kobling* mellom innhold og arbeidsmåter i fag og praksisopplæring. Praksis blir en arena for systematisk læring og øvelse når praksislærer, faglærer og lærerutdanningsinstitusjon i samarbeid sørger for gode lærings- og øvings situasjoner for studentene. Faglærere i utdanningens Profesjonsfag har et særlig ansvar for å tilrettelegge for integrasjon av teori og praksis.

Praksisopplæringen omtales også i *Programplan for Bachelor – faglærerutdanning i musikk* ved Høgskolen i Hedmark.

1.2 Omfang og organisering

Praksisopplæringen tilsvarer minst 70 arbeidsdager i praksisskolene fordelt på de tre årene i utdanningen. Studentene har praksis i grunnskolen, i videregående opplæring og i kulturskole og/eller annen musikkopplæring og formidling knyttet til faglig og kulturelt arbeid med barn, unge og voksne. Det kan i noen tilfeller åpnes for at studentene får organisere sin egen praksis, eller ha en mindre del av praksisopplæringen ved sin egen arbeidsplass. Dette avgjøres av Høgskolen i Hedmark etter søknad fra den enkelte student.

Praksisopplæringen organiseres gjennom formelle avtaler mellom lærerutdanningsinstitusjon, skoleeier og rektor ved praksisskolen. Praksisskolens rektor har det overordnede ansvaret for praksisopplæringen ved den enkelte praksisskole. Faglærere ved utdanningsinstitusjonene skal besøke praksisskolene og delta ved studentenes undervisning og veiledning.

På grunn av musikkfagets størrelse i grunnskolen er det en særlig utfordring å gi faglærerstudentene nok praksis i grunnskolefaget musikk. Høgskolen i Hedmark oppfordrer praksisskolene til for eksempel å samle opp musikktimer til praksisperiodene, og/eller legge til rette for at studentene kan følge musikkundervisningen på flere trinn.

2 Organisering av praksisopplæringen ved Høgskolen i Hedmark

2.1 Praksismodell for faglærerutdanningen i musikk ved Høgskolen i Hedmark

	Praksis høstsemester	Praksis vårsemester
1. studieår	Ingen praksisperiode	2 uker (10 dager) Grunnskolens 1.-7. trinn
2. studieår	4 uker (20 dager) Grunnskolens 1.-7. trinn	4 uker (20 dager) Grunnskolens 8.-10. trinn
3. studieår	4 uker (20 dager) videregående opplæring (videregående skole eller folkehøgskole)	2 uker (10 dager) kulturskole eller frivillig musikkliv

2.2 Praksisperioder og profesjonsseminar

Praksisperiodene organiseres som fulle, sammenhengende uker. Studentene skal ha normal arbeidsdag, tilsvarende praksislærernes. Dette inkluderer eventuelle møter og arrangement som ligger på ettermiddags- og kveldstid. Når det gjelder praksisopplæring i kulturskole og frivillig kulturliv er det naturlig at det meste av arbeidstiden ligger til ettermiddag og kveld. Studentene skal, i tillegg til undervisning og veiledning, også delta i kontaktlærerarbeid, teamsamarbeid, skolens felles samarbeidstid, vurderingsarbeid, elevsamtaler, foreldresamarbeid, læreplanarbeid med mer. Totalt sett skal praksis gi studentene et realistisk bilde av lærerens arbeidsoppgaver.

Studenter, praksislærer og kontaktlærer møtes til trepartsamtaler i praksisperioden. Trepartsamtaler er læringssamtaler hvor partene møtes for å belyse ulike sider ved det å være lærer generelt og musikk lærer spesielt. Rett i etterkant av hver praksisperiode avholdes et profesjonsseminar. Målet med profesjonsseminarene er at praksiserfaringer skal bearbeides i møte med teorier og andre erfaringer. Ved profesjonsseminarene deltar studenter, praksislærere og kontaktlærere fra høgskolen. Aktuelle musikkfaglige og fagdidaktiske temaer settes på dagsordenen.

2.3 Praksispartier

Praksisadministrasjonen og studieansvarlig foretar inndeling i praksisgrupper. Hvert praksisparti består normalt av inntil fire studenter og har, i tillegg til praksislærer fra praksisskolen, en faglærer fra høgskolen som sin kontaktlærer. Kontaktlærer har et særlig ansvar for å følge opp studentene både i fagstudiet og i praksisperiodene. Høgskolen legger opp til at sammensetningen av praksispartiene endres noe fra år til år. I enkelte tilfeller kan det likevel, blant annet av geografiske hensyn, være hensiktsmessig at studentene er på samme praksisparti i flere studieår.

2.4 Samarbeid – en oversikt

Høgskolen i Hedmark ønsker et tett og nært samarbeid med våre partner- og praksisskoler. I løpet av studieåret gjennomføres faste møter for å styrke samarbeidet om praksisopplæringen.

Følgende møter og samarbeidsarenaer gjennomføres hvert studieår:

- Førpraksismøter for studenter, praksislærere og høgskolens kontaktlærere
- Eventuelt innføringskurs for nye praksislærere i forkant av førpraksismøtene
- Møter med skoleledere fra partnerskolene
- Oppfølgingsmøter på praksisskolene hvor studenter, praksislærer og høgskolens kontaktlærer gjennomfører trepartsamtaler
- Profesjonsseminar med trepartsamtaler etter praksis med studenter, praksislærere og høgskolens kontaktlærere
- I enkelte tilfeller kan det bli gitt tilbud om fagdag for praksislærere, i samarbeid med grunnskolelærerutdanningen.

De forskjellige møtene og samarbeidsarenaene er beskrevet nærmere i kapittel 3.4.

2.5 Avtaler med partnerskoler, praksisskoler og praksislærere

Høgskolen i Hedmark har partneravtaler med 30 grunnskoler i kommunene Elverum, Hamar, Gjøvik, Lillehammer, Løten, Ringsaker og Stange. I tillegg inngår høgskolen korttidsavtaler om praksisopplæring med kulturskoler, videregående skoler og folkehøgskoler i Hedmark og Oppland. Som fellesbetegnelse i kommunikasjon med studentene vil det være naturlig å omtale alle skoler som tar i mot studenter i praksis som *praksisskoler*. Studentene skal til vanlig ikke ha praksis på skoler hvor de har et ansettelsesforhold.

Inntil videre gjelder øvingslæreravtalen av 01.08. 2005, Rundskriv F-04-05.

3 Emneplan for praksisopplæring

Emneplan for praksisopplæringen bygger på *Forskrift om rammeplan for treårige lærerutdanninger i praktiske og estetiske fag* fastsatt av Kunnskapsdepartementet 18. mars 2013, tilhørende *Nasjonale retningslinjer for 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag* samt *Programplan for Bachelor – faglærerutdanning i musikk* ved Høgskolen i Hedmark. Programplanen beskriver fokus og læringsutbytter for de enkelte praksisperioder og sørger for en hensiktsmessig progresjon i praksis. Læringsutbyttebeskrivelsene for det gjeldende året skal benyttes når praksislærer vurderer om praksis er bestått/ikke bestått.

3.1 Praksisopplæring for 1. studieår

Hovedemnet:

Lærerrollen, lærerarbeidet og det didaktiske møtet mellom elev, lærer og lærestoff

Innhold:

I førsteåret foregår praksis normalt i vårsemesteret i grunnskolens 1.-7. trinn (10 dager). Studentene skal observere og reflektere over undervisning, og i tillegg lede enkelte aktiviteter og undervisningsopplegg i samarbeid med medstudenter og under veiledning av praksislærer. Det kan åpnes for at enkeltstudenter leder aktiviteter og kortere undervisningsopplegg på egenhånd.

Hovedvekten i praksisperioden skal ligge på *musikk*, først og fremst forstått som eget fag, men også som støttfag i andre fag. Imidlertid er *lærerrollen* i fokus, og studentene forventes å delta i praksislærerens arbeidshverdag. Dette innebærer gjerne observasjon av og deltakelse i andre fag enn musikk, samt deltakelse ved ulike møter og arrangementer som foregår ved praksisskolen i praksisperioden. Praksislærere og studenter kan avtale at studentene er aktive instruktører og hjelpere også i andre fag enn musikkfaget.

Læringsutbytte:

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om lærerens rolle
- har kunnskap om læring, læreprosesser, arbeidsmåter, læremidler, kartlegging og vurderingsformer
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring
- har kunnskap om observasjonsmetoder

FERDIGHETER

Studenten

- kan sammen med andre bidra til planlegging, gjennomføring og vurdering av musikkundervisning
- kan bidra til å legge til rette for utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter i og gjennom musikk
- kan sammen med andre bruke ulike arbeidsmåter og læremidler i undervisningen tilpasset grunnskolen
- kan sammen med andre bruke vurdering som del av læringsarbeidet og legge til rette for elevenes egenvurdering
- kan observere og sammen med andre lede elevers læringsarbeid

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan diskutere undervisning og læring, fag og elever i lys av profesjonelle og yrkesetiske perspektiver
- kan vurdere egen og andres praksis med referanse til teori og forskning
- kan håndtere ulike typer tilbakemeldinger fra veileder, vise evne til refleksjon over egen faglige utøvelse og eventuelt justere egen faglige utøvelse etter tilbakemelding fra veileder

I praksisperioden i 1. studieår skal studenter fra Høgskolen i Hedmark:

- gjøre seg kjent med skolen, lærerne og elevene
- observere praksislærers undervisning og klasseledelse med særlig oppmerksomhet mot musikkfaget og musikk som støtte i andre fag
- bruke observasjon som utgangspunkt for å diskutere lærerrollen og reflektere over lærernes undervisning, elevenes læring, læreprosesser, arbeidsmåter og læremidler sammen med medstudenter og praksislærer
- delta i undervisningsoppgaver sammen med praksislærer og gjøre seg kjent med praksisskolens lokale læreplaner i musikk samt verktøy og strategier for kartlegging og arbeid med grunnleggende ferdigheter
- planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere undervisning i faget musikk
- benytte planleggingsdokumenter som utgangspunkt for undervisning og veiledning
- gjøre seg kjent med hvilke oppgaver grunnskolenes kontaktlærer har og delta i det brede spekteret av en grunnskolelærers arbeidsoppgaver, som kontakt med elevene, foreldresamarbeid, kollegasamarbeid og møtevirksomhet
- gjøre seg kjent med ulike formelle sider ved læreryrket, slik som arbeidstid, arbeidsoppgaver og taushetsplikt, og få kjennskap til skolens ledelse med deres oppgaver og forventninger til de ansatte
- utføre eventuelle praksisoppgaver gitt av høgskolens faglærere
- gjøre seg kjent med fokuspunktene for praksisperioden og utarbeide problemstillinger til trepartsamtalen i profesjonsseminaret etter praksis
- reflektere over egen lærerrolle i logg og i samtale med praksislærer

Fokuspunkter til trepartsamtalen knyttet til praksisperioden:

- Overordnet tema: Den gode lærer og de første skoleårene
- Generelle skolefaglige arbeidsmåter og læremidler
fokuspunkter:
- Fagdidaktiske fokuspunkter: Planlegge, gjennomføre og vurdere musikkundervisning.
Arbeid med grunnleggende ferdigheter.

3.2 Praksisopplæring for 2. studieår

Hovedemnet:

Eleven og elevmangfoldet

Innhold:

I andre studieår foregår praksis normalt i grunnskolenes 1.-7. trinn i høstsemesteret (normalt 20 dager) og 8.-10. trinn i vårsemesteret (normalt 20 dager). Studentene skal i større grad enn i første studieår selv ta ansvar for aktiviteter og undervisningsopplegg. Undervisningsoppleggene øker i omfang og studentene får mer individuelt ansvar for undervisningen. Undervisningen foregår imidlertid fortsatt under veiledning. I tråd med fokuset i profesjonsfaget i andre studieår forventes studenten i større grad å kunne tilpasse opplæringen til den enkelte elev.

Hovedvekten i praksisperioden skal ligge på *musikk*, først og fremst forstått som eget fag, men også som støttefag i andre fag. Imidlertid forventes det at studentene tilegner seg bredere erfaring med lærerrollen gjennom å delta i undervisningen også i andre fag enn musikk. Hvis studentene skal ha ansvar for aktiviteter og undervisningsopplegg i andre fag enn musikk avtales dette i møte mellom Høgskolen, praksislærer/praksisskole og student, fortrinnsvis i forkant av praksisperioden.

Læringsutbytte :

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om elevers utvikling og bakgrunn som utgangspunkt for læring
- har kunnskap om elevvariasjoner og tilpasset opplæring
- har kunnskap om kulturelt mangfold, flerspråklighet, inkludering og likestilling
- har kunnskap om kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser

FERDIGHETER

Studenten

- kan utvikle mål for opplæringen og vurdere elevenes måloppnåelse
- kan møte mangfold og elevvariasjon gjennom differensiert opplæring
- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i et læringsfelleskap preget av mangfold
- kan være tydelig leder og lede læringsarbeid ved å differensiere og variere arbeidsmåter etter gruppestørrelse og undervisningens hensikt
- kan bidra til veiledning av medstudenter og elever og kan selv være en aktiv bidragsyter i den obligatoriske veiledningssamtalen

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har innsikt i grunnleggende ferdigheters betydning for læring i ulike fag og hvordan kompetanse og arbeidsformer fra ett (fag)område kan bidra til læring i et annet
- har innsikt i hvordan bakgrunn og erfaring former forståelse både hos elever og lærere
- har utviklet bevissthet rundt egen kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har innsikt i egen utvikling som lærer og kan vurdere egen kompetanse og læringsbehov

I praksisperiodene i 2. studieår skal studenter fra Høgskolen i Hedmark:

- selvstendig og sammen med andre planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere opplæring i musikk
- kjenne til skolens arbeid for et godt og inkluderende læringsmiljø og selv kunne møte mangfold og elevvariasjon og skape motivasjon gjennom differensiert opplæring
- formulere mål for opplæringen, vurdere elevenes måloppnåelse, gi både skriftlige og muntlige tilbakemeldinger til elevene
- planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i et læringsfelleskap preget av mangfold og kjenne til hvordan praksisskolen arbeider med flerkulturalitet
- kjenne til praksisskolens bruk av kartleggingsverktøy og få trening i å bruke disse
- bruke digitale verktøy i egen undervisning
- lede og observere gruppeprosesser, kommunikasjon og samhandling i klassen og i samtale med praksislærer og medstudenter reflektere over elevvariasjon og læringsmiljø
- i samtale med skolens ledelse få kjennskap til skolens arbeid med konflikthåndtering, mobbing og barn og unge i krise, og kjenne skolens planer for krisehåndtering
- utføre eventuelle praksisoppgaver gitt av høgskolens faglærere

- gjøre seg kjent med fokuspunktene for praksisperioden og utarbeide problemstillinger til trepartsamtalen i profesjonsseminaret etter praksis
- reflektere over egen lærerrolle i logg og i samtale med praksislærer

Fokuspunkter til trepartsamtalen knyttet til praksisperioden i høstsemesteret:

- Overordnet tema: Elevmangfoldet i et flerkulturelt samfunn
- Generelle skolefaglige fokuspunkter: Elevforutsetninger og tilpasset opplæring i et flerkulturelt samfunn.
- Fagdidaktiske fokuspunkter: Varierte arbeidsformer og tilpasset opplæring i og gjennom musikk

Fokuspunkter til trepartsamtalen etter praksisperioden i vårsemesteret:

- Overordnet tema: Å vurdere elevenes måloppnåelse
- Generelle skolefaglige fokuspunkter: Mål og vurdering, ulike vurderingsformer
- Fagdidaktiske fokuspunkter: Læringsmål og vurdering i musikk

3.3 Praksisopplæring for 3. studieår

Hovedemne:

Det profesjonelle fellesskapet

Innhold:

Praksis foregår i tredje studieår normalt i videregående opplæring, for eksempel folkehøgskole, i høstsemesteret (normalt 20 dager) og i kulturskolen/frivillig musikkliv (normalt 10 dager). Det kan i noen tilfeller åpnes for at studentene organiserer egen praksis. Dette avgjøres av høgskolen etter søknad fra studenten. Praksisperioden kan med fordel knyttes til bacheloroppgaven.

Praksis i videregående opplæring og kulturskole krever andre musikk- og profesjonsfaglige ferdigheter enn praksis i grunnskolen 1. – 10. trinn. I videregående opplæring er elevene eldre og forventes å ha større musikkfaglige ferdigheter enn i grunnskolen. Dette stiller høyere krav til studentenes brede musikkfaglige kompetanse og profesjonsfaglige trygghet. Både innenfor videregående opplæring og i kulturskolen stilles det høye krav til lærerens ferdigheter på sitt hovedinstrument.

Praksis foregår i form av individuell undervisning og/eller klasseroms-/gruppeundervisning, hvor studenten har ansvar for undervisning under veiledning. Et av målene med praksis i kulturskolen er å bli kjent med kulturskolen som organisasjon og dens brede virkeområde. Observasjon er derfor en viktig del av kulturskolepraksisen. Skoleutvikling og samarbeid mellom grunnskole og kulturskole er tematikk som det fokuseres spesielt på.

Læringsutbytte :

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om kvalitetssystem som verktøy for læring og skoleutvikling
- har kunnskap om lærerens rettigheter og plikter og om lærerarbeidet på organisasjonsnivå
- har kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid i ulike skoleslag
- har kunnskap om ulike skoleslag som organisasjon og samfunnsinstitusjon
- har kunnskap om ulike perspektiver på musikk og musikkfag

FERDIGHETER

Studenten

- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning for elevgrupper av ulik sammensetning og størrelse
- kan planlegge undervisning med utgangspunkt i planer for ulike perioder kan delta i lokalt læreplanarbeid
- kan samhandle med kolleger, skoleledelse, foresatte og andre aktører i ulike skoleslag
- kan med basis i teori og forskning vurdere og bidra til utvikling av skolens fysiske og psykiske læringsmiljø
- kan med basis i teori og forskning vurdere og diskutere musikkopplæringens innhold og musikkfagets plass i skole og samfunn

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere ulike skoleslag i forhold til samfunnsmandatet
- har utviklet kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har utviklet læreridentitet basert på profesjonelle og yrkesetiske perspektiver
- har kritisk distanse til egen yrkesutøvelse
- har kunnskap, engasjement og metoder for å videreutvikle seg selv, sitt yrke og framtidig arbeidsplass gjennom kollegialt samarbeid og samhandling med eksterne aktører

I praksisperiodene i 3. studieår skal studenter fra Høgskolen i Hedmark

- selvstendig og sammen med andre, planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere opplæringen i musikk ved gjeldende skoleslag
- kjenne til praksisskolens lokale planer for musikkundervisningen
- formulere mål for opplæringen, vurdere elevenes måloppnåelse og gi både skriftlige og muntlige tilbakemeldinger
- kjenne til praksisskolens samarbeid med andre skoleslag og instanser
- delta i utviklingssamtaler med elever, lærere og evt. foresatte, vurdere utviklingssamtaler i samtale med skolens ledelse få kjennskap til skolens endrings- og utviklingsarbeid, kompetansehevingsplaner, kollegasamarbeid, skoledemokrati og elevrådsarbeid og til skolens planer for samarbeid skole-hjem
- utføre eventuelle praksisoppgaver gitt av høgskolens faglærere
- gjøre seg kjent med fokuspunktene for praksisperioden og utarbeide problemstillinger til trepartsamtalen i profesjonsseminarene etter praksis i høstsemesteret og vårsemesteret

Fokuspunkter til trepartsamtalen etter praksisperioden i videregående skole/folkehøgskole:

- Overordnet tema: Skolen som organisasjon
- Generelle skolefaglige fokuspunkter: Samarbeid skole-hjem, samarbeid med andre instanser, skoleutvikling
- Fagdidaktiske fokuspunkter: praksisskolens lokale læreplaner, analyse og vurdering i lys av nasjonale planer

Fokuspunkter til trepartsamtalen etter praksisperioden i kulturskole:

- Overordnet tema: Mangfoldig musikkfag
- Generelle skolefaglige fokuspunkter: Samarbeid mellom ulike instanser
- Fagdidaktiske fokuspunkter: Musikkfagets innhold og plass i ulike skoleslag

3.4 Praksissamarbeid, innhold og gjennomføring

De nasjonale retningslinjene for utdanningen presiserer at det skal være en gjennomgående profesjonsretting i utdanningen. Profesjonsperspektivet skal være tydelig i alle fag og i alle studieårene. For å styrke profesjonsperspektivet og sammenhengen mellom fagstudiene og praksisopplæringen, gjennomfører Høgskolen i Hedmark praksisbesøk og profesjonsseminarer med trepartsamtaler (se pkt. 2.2) i forbindelse med praksisopplæringen. I tillegg har høgskolen og praksisfeltet faste årlige møter. Tett samarbeid, faste møter og avklarte roller er viktige faktorer for et godt samarbeid mellom høgskolen og praksisfeltet.

Informasjon til studentene før praksisperioder

- I forkant av praksisperioden i 1. studieår får studentene grundig informasjon om *Plan for praksisopplæring* og praksisgjennomføringen av faglærer, studieleder og praksiskoordinator.
- Før alle praksisperioder har praksiskoordinator en kort gjennomgang av kommende praksisperiode for alle klasser/kull.
- Emneansvarlige i Profesjonsfaget, eventuelt i samarbeid med andre faglærere der det er nødvendig, har et særlig ansvar for praksisforberedelser. Det innebærer blant annet å informere studentene om innhold og oppgaver i praksisperioden, gjennomgå ulike veiledningsdokumenter/planskjemaer, inkludert forventningsnotat, til undervisningsplanlegging, og gi nødvendig informasjon om profesjonsseminaret.

Informasjon til praksislærere om profesjonsseminar og eventuelle praksisoppgaver

- Høgskolens faglærer med kontaktlæreransvar sender informasjon om eventuelle praksisoppgaver og planer for profesjonsseminarene som vedlegg i e-post til praksiskoordinator i god tid før praksis. Praksiskoordinator videresender informasjonen til praksislærerne sammen med annen relevant informasjon i forkant av praksisperioden.

Førpraksismøter

Høgskolen arrangerer et felles førpraksismøte i forkant av hver praksisperiode. Møtet er for studenter, høgskolens kontaktlærere og praksislærere. Førpraksismøtet består av en informasjonsdel og en del hvor studenter, praksislærere og kontaktlærer møtes for å planlegge praksisperiodene. Det er obligatorisk frammøte til førpraksismøtene. Studenter som av ulike årsaker ikke deltar på førpraksismøtet, må gjennomføre en samtale med praksiskoordinator for å kunne gå ut i praksis. Studentene må selv ta initiativ for å avtale tidspunkt med praksiskoordinator.

Til førpraksismøtet skal studenten utarbeide et *forventningsnotat* med utgangspunkt i eget ståsted (faglig og pedagogisk) der mål og fokus for praksisperioden defineres. Første samtale mellom student og veileder skal ta utgangspunkt i forventningsnotatet og vil danne grunnlag for et videre samarbeid. Den første samtalen skal også gi studenten innblikk i skolen, klassen, videre planer og oppgaver.

Praksisperm

Praksisperm er et redskap for å samle planer, notater, opplegg og refleksjoner, observasjoner og rapporter, og vurdering fra alle praksisperiodene.

Praksisperm skal inneholde:

- Forventningsnotat til hver praksisperiode
- Informasjon fra praksisskolen. For eksempel årsplaner/periodeplaner/timeplaner i praksisperioden, generelle opplysninger om rammefaktorer (undervisningsutstyr, rom etc.)
- Observasjonsnotater fra observert undervisning
- Veiledningsgrunnlag med notater og kommentarer fra før- og etterveiledning
- Undervisningsopplegg for egne timer
- Vurdering av student i praksis

Det forutsettes at det jobbes jevnlig med praksispermen gjennom hele praksisperioden. Praksispermen skal leveres inn på profesjonsseminaret i etterkant av praksisperioden, og godkjennes av kontaktlærer. Godkjent praksisperm er et obligatorisk krav for at praksis skal være bestått.

Oppfølgingsmøtene på praksisskolene

Hvert praksisparti har en faglærer fra høgskolen som sin kontaktlærer. Kontaktlærer har et særlig ansvar for å følge opp studentene både i fagstudiet og i praksisperiodene. Høgskolens kontaktlærer skal møte praksislærer og studenter på praksisskolen i en av praksisperiodene i 1., 2. og 3. studieår.

Tidspunkt for oppfølgingsmøter på praksisskolene bør avtales på førpraksismøtet. Møtene gjennomføres innenfor en tidsramme på fire timer.

Møtet gjennomføres på følgende måte:

- Kontaktlærer og praksislærer følger en eller flere undervisningsøkter som en eller flere studenter har ansvar for.
Kontaktlærer får et utfyllende veiledningsdokument for undervisningsøktene før undervisningen starter, helst dagen før.
- Kontaktlærer, praksislærer og studenter gjennomfører en *trepartsamtale*. Trepartsamtalen skal være en veiledningssamtale rundt de observerte undervisningsøktene. Samtalen skal også ta opp fokuspunktene for praksisperioden, samt problemstillingene til trepartsamtalen på profesjonsseminaret etter endt praksisperiode.
- Kontaktlærer og praksislærer skal samtale om vurdering av studentene og deres progresjon.
- Kontaktlærer og studenter skal ha en samtale om praksisopplæringen i praksisperioden og om praksisoppgaver gitt av faglærer(e).

Profesjonsseminar med trepartsamtaler etter praksis

På profesjonsseminaret i etterkant av praksisperioden i vårsemesteret deltar studenter, praksislærere og høgskolens kontaktlærere i trepartsamtaler. Førsteårets profesjonsseminar er en obligatorisk del av fagtilbudet også for studenter ved årsstudiet i musikk ved Høgskolens i Hedmark.

Profesjonsseminaret skal være en arena for refleksjon og fordypning. Målet er at praksiserfaringer skal bearbeides i møte med teorier og andre erfaringer, og at skolefaglige - og undervisningsfaglige problemstillinger skal belyses fra studenters, praksislæreres og faglæreres perspektiver.

Utgangspunktet for trepartsamtalen i profesjonsseminaret er studentenes praksiserfaringer og fokuspunktene for praksisperioden. Før praksisperioden begynner skal kontaktlærer gi studentene en oppgavetekst knyttet til praksisperiodens overordnede tema og fokuspunkter. Ut fra oppgaveteksten og på bakgrunn av erfaringer fra praksisperioden skal hvert enkelt praksisparti forberede et 20 minutters framlegg til profesjonsseminaret. Framlegget skal munne ut i en problemstilling knyttet til ett av fokuspunktene for praksisperioden. Med utgangspunkt i problemstillingen leder studentene i det enkelte praksispartiet den påfølgende trepartsamtalen.

Alle høgskolens kontaktlærere skal delta på profesjonsseminarene og en kontaktlærer blir tildelt oppgaven som seminarleder. Seminarleder setter opp program for seminaret, fordeler tiden til praksispartiene og registrerer eventuelt fravær. Praksiskoordinator lager en oversikt over seminargruppene og bestiller rom. Hver seminargruppe består av tre til fire praksispartier, deres praksislærere og kontaktlærere.

Deltakelse i profesjonsseminaret er et obligatorisk arbeidskrav for studentene. Etter at alle praksispartiene har holdt sine framlegg, skal seminarleder, praksislærere og andre kontaktlærere som er til stede, vurdere praksispartiene til godkjent/ikke godkjent etter følgende kriterier:

- Framlegg, presentasjon og faglig refleksjon
- Ledelse av samtalen, involvering av medstudenter, faglærere og praksislærere i samtalen

Hvert praksisparti skal få en samlet tilbakemelding på slutten av seminardagen. Seminarleder har et særlig ansvar for å gi denne tilbakemeldingen.

På profesjonsseminaret skal studentene også levere inn praksispermen til godkjenning. Det er høgskolens kontaktlærer som vurderer praksispermen til godkjent/ikke godkjent.

Praksispartier som ikke får godkjent og studenter som av særskilte årsaker ikke deltar på profesjonsseminaret må ha en samtale med høgskolens kontaktlærer i etterkant, samt levere inn et notat (800-1000 ord) til godkjenning.

3.5 Dokumenter og skjema til bruk i praksisperioden

Dokumenter og skjema til bruk i praksisperioden finnes på høgskolens hjemmesider for praksis i faglærerutdanningen i musikk:

<http://www.hihm.no/prosjektsider/praksis-i-laererutdanningene/faglaererutdanning-musikk>

Disse dokumentene er tilgjengelige:

- Forventningsnotat (student og praksislærer)
- Veiledningsgrunnlag for trepartsamtale (student)
- Vurdering av student i praksis (praksislærer)
- Melding om fare for ikke å få praksis godkjent (praksislærer)
- Høstrapport for praksis, faglærer musikk 2 (praksislærer)

4 Veiledning, vurdering og evaluering

Praksisopplæringen skal være variert, veiledet og vurdert. Studentene vurderes til bestått/ikke bestått ved slutten av hver praksisperiode. Veiledningsprosessen starter når praksislærer og student har sitt første møte og går gjennom forventninger.

Vurderingene foretas i forhold til de definerte læringsutbytteformuleringene for hver enkelt praksisperiode og gjennomføring av ulike oppgaver. Veiledning og vurdering er et fellesansvarsområde for faglærerne i lærerutdanningen, praksislærer og rektor.

4.1 Veiledning og vurdering i praksis

Veiledningen skal i hovedsak skje i timeplanfestet veiledningstid.

Studentene skal ha ulike former for veiledningssamtaler og vurdering:

- forventningssamtale
- førveiledning og etterveiledning knyttet til konkrete undervisningsoppgaver
- individuell midtveissamtale
- individuell sluttsamtale og skriftlig sluttvurdering

Forventningssamtalen gjennomføres før praksis eller i løpet av første praksisdag. I denne samtalen er det viktig at forventninger og krav som praksislærer og studenter har til hverandre avklares. Den første samtalen skal også gi studenten innblikk i skolen, klassen, videre planer og oppgaver.

Førveiledning skal baseres på studentenes egne planer for undervisningen i form av et utarbeidet veiledningsgrunnlag/planskjema. I veiledningssamtalen er oppgaven å avklare intensjoner og begrunnelser for undervisningen og å justere og bearbeide planene. Førveiledning bør senest foregå dagen før undervisningen skal skje, slik at studentene har mulighet til å forandre planer for undervisningen. Praksislærer skal til vanlig være til stede i undervisningen og gjøre observasjoner i forhold til det som er avtalt mellom partene.

Etterveiledning skjer med utgangspunkt i veiledningsgrunnlag/planskjema, sett opp mot det som faktisk skjedde i undervisningen. Det er studentenes vurdering av eget arbeid og refleksjonen rundt timen/perioden som står i fokus for denne samtalen.

Midtveissamtalen gjennomføres for å ta opp studentens utvikling, og det skal gis veiledning om videre arbeid i praksisperioden. Dersom det er fare for at en student ikke vil bestå praksis, må studenten gjøres kjent med dette i midtveissamtalen eller så snart praksislærer ser at det er en fare for det. Se egen prosedyre i pkt. 4.2.

Sluttsamtalen og skriftlig sluttvurdering avslutter praksisperioden. Skjemaet *Vurdering av student i praksis* som praksislærer har fylt ut, er grunnlaget for samtalen. Vurderingen tar utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene for gjeldende praksisperiode. I vurderingen må det komme tydelig fram hva som er studentens styrke og hva studenten må arbeide videre med. Slik vil vurderingen også få en veiledende funksjon for videre utvikling. Skjemaet skal være underskrevet av praksislærer og student. Studenten skriver under og beholder en kopi av vurderingen. Sluttvurderingen sendes til praksiskoordinator for Bachelor – faglærerutdanning i musikk på Høgskolen i Hedmark.

4.2 Studenter som ikke får fullført eller ikke består praksis

Praksisopplæringen kan vurderes til *Ikke bestått* dersom studentens kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse avviker sett i forhold til de nasjonale læringsutbytteformuleringer eller studenten samlet sett har hatt for stort fravær fra praksis.

I slike tilfeller skal følgende prosedyre følges:

1. Studenten skal så snart som mulig gjøres kjent med at han/hun står i fare for å få *Ikke bestått* i praksis.
2. Praksislærer kontakter høgskolens kontaktlærer/studieleder for drøftinger.
3. Hvis praksislærer, rektor og høgskolens kontaktlærer/studieleder sammen vurderer at studentens prestasjoner ikke oppfyller læringsutbytteformuleringene eller at fraværet er for stort, sender praksislærer skjemaet *Fare for ikke bestått* til praksisadministrasjonen. Praksislærer sørger for at studenten får en kopi av utfylt skjema.
4. Student som står i fare for ikke å bestå praksis, skal ha tett oppfølging av praksislærer og høgskolens ansatte.
5. Studenter som får *Ikke bestått* i praksis innkalles til veiledningssamtale med studieleder. *Ikke bestått* i praksis vil til vanlig få konsekvenser for studentens studieprogresjon.
6. I henhold til *Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark* har studenter som får *Ikke bestått* i praksis mulighet til å ta praksisperioden én gang til. Maksimum antall forsøk er to.

4.3 Studentens og praksislærers evaluering av praksis

Studentens evaluering av praksisbarnehage/praksisskole.

Praksispartiet besvarer evalueringsskjemaet i fellesskap etter endt praksisperiode. Det skal bare leveres ett skjema fra hvert praksisparti, men studentene må ikke nødvendigvis enes i sine vurderinger. Dersom det er ulike synspunkter/vurderinger må dette komme fram i skjemaet. Det utfylte skjemaet danner utgangspunktet for studentenes sluttsamtale med praksislærer siste dag i praksis. Denne samtalen skal dermed gjennomføres *etter* den individuelle sluttsamtalen praksislærer har med hver enkelt student. Det må settes av god tid til dette. Praksislærer skal skrive under for å bekrefte at han/hun er kjent med innholdet i evalueringen. Praksislærer beholder en kopi og gir en kopi til skolens ledelse. Studentene leverer utfylt skjema til høgskolens praksisadministrasjon innen 10 dager etter avsluttet praksis. Evalueringsskjemaet er et internt dokument og skal bare gjøres kjent for involverte parter.

Praksislærers evaluering av høgskolen

Praksislærere skal evaluere høgskolens forberedelser og gjennomføring av praksis på eget skjema. Rektor skal gjøres kjent med evalueringen. Evalueringsskjemaet sendes høgskolen senest 10 dager etter avsluttet praksis i vårsemesteret. Evalueringen har forbedring og kvalitetssikring av praksis som mål.

5 Samarbeid om praksisopplæringen – ansvar og roller

5.1 Studieleder

Studieleder har et overordnet ansvar for faglig innhold, kvalitet og evaluering av praksisopplæringen.

5.2 Praksisadministrasjonen

Praksisadministrasjonen har ansvar for å organisere praksisopplæringen og har et særlig ansvar for samarbeid med partner- og praksisskoler. Ansatte har medansvar for å utvikle praksisopplæringen.

5.3 Rektor

- har det overordnede ansvar for praksisopplæringen ved skolen
- sørger for at det legges gode rammer for praksisopplæringen i tråd med gjeldende forskrifter for lærerutdanningene
- innarbeider praksisperioder og praksisopplæring i skolens planer og legger til rette for at praksislærere får tid til veiledning av studenter
- sørger for at hvert praksisparti har en praksislærer som har et hovedansvar for studentene og er kontaktperson overfor høgskolen
- sørger for at praksislærer/praksislærerteam dekker studentenes fagkombinasjoner
- legger til rette for at praksislærere kan delta på samarbeidsmøter og veiledningsutdanning med høgskolen
- sørger for oppfølging av studenter og kvalifiserte vikarer ved praksislærers fravær
- inkluderer studentene i skolehverdagen og legger til rette for hensiktsmessige arbeidsforhold for studentene
- bidrar til at studenter som må ta igjen deler av praksis, får gjennomført dette
- har samtaler med studenter om utvalgte temaer innenfor emneplanen i kapittel 3, se også målområdene nevnt i kapittel 1.

5.4 Praksislærer

- setter seg inn i gjeldende avtale- og planverk for praksisopplæring og har særlig ansvar for at *Plan for praksisopplæring* etterfølges
- deltar på samarbeidsmøter med høgskolen
- gjør seg kjent med studentenes vurderingsskjema fra eventuelle tidligere praksisperioder
- planlegger, gjennomfører og vurderer praksisopplæringen sammen med studenter
- gjennomfører før- og etterveiledning med studenter individuelt eller i gruppe
- har midtveis- og sluttsamtale med hver enkelt student og skriver sluttvurdering
- registrerer og følger opp fravær for studenter i praksisperioden
- leder trepartsamtalen mellom kontaktlærer, studenter og praksislærer ved eventuelle oppfølgingsmøter på praksisskolen.
- skriver og sender inn *Vurdering av student i praksis og Praksislærers evaluering av Høgskolen* etter endt praksisperiode
- samarbeider med høgskolens kontaktlærer, praksisadministrasjon eller studieleder i forkant av midtveisvurderingen dersom enkeltstudenter som står i fare for ikke å få godkjent praksis.

5.5 Studenten

- setter seg grundig inn i *Plan for praksisopplæring* ved høgskolen og gjør seg godt kjent med rutiner som gjelder praksis
- søker informasjon og holder seg oppdatert om praksis via Fronter og høgskolens websider, www.hihm.no.
- deltar på førpraksismøter og planlegger praksisperioder sammen med medstudenter og praksislærere
- foreviser praksisvurderingene fra eventuelle tidligere praksisperioder til ny praksislærer
- er aktiv i egen læringsprosess – tar initiativ, viser interesse og stiller forberedt til egen undervisning og veiledning
- har ansvar for undervisning og andre oppgaver i praksis etter avtale med praksislærer
- bruker veiledningsgrunnlag til forberedelse til egen undervisning
- deltar i veiledning med praksislærer, både gruppevis og individuelt
- kontakter praksisskolen ved eget fravær og leverer egenmeldingsskjema til praksislærer
- evaluerer praksis i samarbeid med medstudenter og gir forberedt tilbakemelding til praksislærer i eget møte etter at individuelle sluttsamtaler er gjennomført
- utfører praksisoppgaver i henhold til undervisningsplaner og deltar på eventuelle seminarer/fagdager på høgskolen i praksisperioden
- Følger opp praksispermen og leverer den til godkjenning til kontaktlærer på profesjonsseminaret i etterkant av praksisperioden.

5.6 Høgskolens kontaktlærer

- setter seg inn i *Plan for praksisopplæring*, samt gjør seg kjent med rutiner som gjelder i praksisopplæringen
- er nærmeste kontaktperson for studenter og praksislærere og følger opp saker som meldes
- deltar på førpraksismøter med studenter, praksislærere og praksisadministrasjonen og informere om eget fag, eventuelle praksisoppgaver/arbeidskrav og om innholdet på profesjonsseminaret i etterkant av praksisperioden
- har ansvar for gjennomgang av dokumenter til bruk i praksisperioden
- har ansvar for oppfølging av studenter og praksislærer på praksisskolen enten i form av oppfølgingsmøte på skolen eller i form av annen type kommunikasjon som telefon, Skype ol.
- Godkjenner praksisperm

6 Praktisk informasjon

6.1 Fravær i praksisperioden

Praksisopplæring er en obligatorisk del av profesjonsutdanningene. Det er obligatorisk frammøte til all undervisning og veiledning knyttet til praksis. Det er kun gyldig og dokumentert fravær som godkjennes. Alt fravær skal meldes til praksislærer og dokumenteres på et egenmeldingsskjema som ligger på høgskolens nettsider. Dokumentasjon på fravær skal legges ved *Vurdering av student i praksis*. Praksislærer fører protokoll over studenters fravær.

Gyldig fravær

Gyldig fravær er dokumentert fravær inntil 10 % i løpet av et studieår. Sykefravær utover disse dagene skal dokumenteres gjennom sykemelding, som umiddelbart sendes til praksisadministrasjonen. Praksisadministrasjonen skal også kontaktes dersom en student får mer enn 3 dager sammenhengende fravær.

Permisjon fra praksisopplæring gis bare unntaksvis (for eksempel ved dødsfall i nær familie, eksamen ved HiHm e.l.) Praksislærer kan innvilge permisjon for inntil 1 dag, utover dette må studentene ta kontakt med praksisadministrasjonen.

Permisjon fra praksisopplæring på grunn av deltakelse i organisasjonsarbeid på nasjonalt eller internasjonalt nivå (for eksempel deltakelse i idrett på landslagsnivå, representasjon for fagforeningsarbeid, politisk arbeid nasjonalt), kan innvilges av praksisadministrasjonen i samråd med studieleder.

Fravær som skyldes egen jobb, ferier og lignende godkjennes ikke som gyldig fravær.

Forlenget praksisopplæring grunnet fravær

Dersom samlet fravær i et studieår blir på mellom 10 og 30 %, må studenten ta igjen deler av eller all praksisopplæring for å få den godkjent. Er samlet fravær på over 30 %, må hele praksisopplæringen tas igjen i sin helhet. Avgjørelsen tas i samarbeid mellom praksislærer og høgskolen og bygger på en helhetsvurdering.

Fritak fra obligatorisk praksisopplæring

Dersom en student tidligere har gjennomført og bestått veiledet praksis i forbindelse med lærerutdanning, kan det gi grunnlag for reduksjon i obligatorisk praksisopplæring. Fritak skjer etter skriftlig søknad og dokumentasjon på gjennomført og bestått praksis.

6.2 Studenter er ikke vikarer

Ved praksislærers fravær kan studentene dekke praksislærers undervisning for en dag, så fremt det blir gitt førveiledning og etterveiledning til timene. Utover det er det ikke anledning til å bruke studenter som vikarer ved praksisskolen i praksisperiodene. Det er rektors ansvar å sette inn kvalifisert vikar ved praksislærers fravær. Lengre fravær hos praksislærer må meldes til praksisadministrasjonen ved høgskolen.

6.3 Obligatoriske attester

Følgende obligatoriske attester leveres i praksisadministrasjonen ved studiestart:

Taushetserklæring

Studentene er i forbindelse med arbeidet i praksis underlagt taushetsplikt etter

bestemmelsene i Forvaltningslovens § 13 og Opplæringslovens § 15.1. I tillegg kan studentene bli bedt om å skrive under taushetserklæring ute på den enkelte skole. Taushetsplikten gjelder også ved debatt og meningsutveksling ved praksisoppsummering og profesjonsseminaret.

Skjema angående utenlandsopphold og tuberkuloseundersøkelse

Jf. Forskrift om tuberkulosekontroll FOR-2009-02-13 nr. 205

Politiattest

Det kreves politiattest for søkere til opptak ved lærerutdanningene. Vi viser til *Forskrift om politiattest ved opptak til høyere utdanning § 2*, fastsatt ved kgl. res. 23. mars 2001. Fastsatt med hjemmel i LOV 2005-04-01 nr. 15: Lov om universiteter og høyskoler, § 4-9. Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder. Politiattesten skal leveres ved studiestart. En politiattest gjelder for 3 år, og ny attest må derfor legges fram i 4. studieår.

Dersom obligatoriske attester ikke er registrert i praksisadministrasjonen i forkant av praksisperioden, får ikke studenten starte praksisopplæringen.

7 Skikkethetsvurdering

Forskrift om skikkethet ligger på Høgskolen i Hedmark sin nettside www.hihm.no, Campus Hamar, Praksis, Felles dokumenter.

Skikkethetsvurdering skal inngå i en helhetsvurdering av studentenes faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer. En student som utgjør en mulig fare for barns rettigheter, sikkerhet og psykiske og fysiske helse er ikke skikket for læreryrket. Det foregår en løpende skikkethetsvurdering av alle studenter ved lærerutdanningene.

Muligheten til å vurdere en student som **ikke skikket** etter en særskilt skikkethetsvurdering skal bare benyttes i helt spesielle tilfeller, når andre formelle og uformelle virkemidler underveis i studiet ikke har avhjulpet situasjonen. Det viktigste virkemiddelet ligger i selve studiet; studenter kan stryke i fag eller praksis. I praksisopplæringen skal studentene ha veiledning og oppfølging. Studenter som viser at de ikke behersker praksissituasjonen, vil som hovedregel stryke i praksisdelen av utdanningen. Alle som har kontakt med studenten i studiet kan levere *Melding om tvil om skikkethet*.

Tvilmeldingen må omfatte ett eller flere av nedenfor nevnte punkter.

Vurderingskriterier for lærerutdanningene, jfr. Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning:

- a) studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg og til å lede læringsprosesser for barn og unge i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet
- b) studenten viser manglende vilje eller evne til å ha oversikt over hva som foregår i en barnegruppe eller klasse og ut fra dette skape et miljø som tar hensyn til barn og unges sikkerhet og deres psykiske og fysiske helse
- c) studenten unnlater å ta ansvar som rollemodell for barn og unge i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet
- d) studenten viser manglende vilje eller evne til å kommunisere og samarbeide med barn, unge og voksne
- e) studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer dårlig i forhold til sine omgivelser
- f) studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i lærerstudiet og kommende yrkesrolle
- g) studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning

Tvilmelding

Tvil om en students skikkethet meldes skriftlig til skikkethetsansvarlig på avdelingen. Skjema for *Tvil om skikkethet* ligger på www.hihm.no. Den som leverer tvilmeldingen regnes ikke som part i saken og kan ikke være anonym. Tvilmeldinger som er åpenbart ugrunnet skal ikke behandles ifølge prosedyrer for behandling av skikkethet.

Postadresse: Høgskolen i Hedmark, Praksisadministrasjonen, postboks 400, 2418 Elverum
Besøksadresse: Høgskolen i Hedmark, Campus Hamar, Praksisadministrasjonen